

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/280/2020
Identifikačné číslo spisu:	7819203164
Dátum vydania rozhodnutia:	25.11.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:7819203164.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Nadácie jovického Andreja Cházára v likvidácii, so sídlom v Joviciach 213, IČO: 31 958 362, zastúpenej JUDr. Pavlom Kontrom, advokátom v Rožňave, Čučmianska dlhá 21, IČO: 42 321 859, proti žalovaným 1/ Rímskokatolíckej cirkvi, Farnosť Krásnohorské Podhradie, so sídlom v Krásnohorskom Podhradí, Lipová 46, IČO: 31 973 221, 2/ Obci Jovice, so sídlom v Joviciach, Hlavná 50, IČO: 00 594 784, o nariadenie neodkladného opatrenia a zákaz nakladanie s vecou a o vydanie vecí, vedenom Okresným súdom Rožňava pod sp. zn. 10 C 31/2019, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 20. apríla 2020 sp. zn. 6 Co 22/2020, takto

rozhodol:

Dovolacie konanie z a s t a v u j e.

Žalovaným 1/ a 2/ n e priznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“, alebo „okresný súd“) uznesením z 21. novembra 2019 č. k. 10 C 31/2019 - 55 zastavil konanie a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 62 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) uviedol, že označená žalobkyňa nemala v čase začatia konania a ani v čase rozhodovania súdu procesnú subjektivitu a o náhrade trov konania rozhodol podľa § 256 ods. 1 C.s.p.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne uznesením z 20. apríla 2020 sp. zn. 6 Co 22/2020 uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. potvrdil a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) skúmal najskôr, či sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania (§ 161 C.s.p. v

spojení s § 438 ods. 1 C.s.p.) a zistil, že tieto podmienky konania nie sú splnené.

5. Podľa § 161 ods. 1 C.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 161 ods. 2 C.s.p.).

6. Jednou zo základných procesných podmienok, ktoré má súd povinnosť skúmať aj bez návrhu počas celého konania, je existencia procesnej subjektivity, t.j. spôsobilosti byť stranou sporu. Spôsobilosť byť stranou sporu znamená spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon strane priznáva, resp. ukladá. Jej predpokladom je hmotnoprávna subjektivita vo význame spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Otázky hmotnoprávnej subjektivity fyzických osôb aj právnických osôb rieši zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „Občiansky zákonník“), u právnických osôb zriadených primárne za účelom podnikania potom predovšetkým zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších zmien a doplnení, resp. podľa typu právnickej osoby tiež iné zákony (napr. zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, zákon č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, zákon č. 213/1997 Z.z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby, či zákon č. 34/2002 Z.z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, všetky taktiež v znení početných neskorších zmien a doplnení).

7. Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 C.s.p.). Spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby (§ 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ktorou je aj nadácia (§ 2 ods. 2 zákona č. 207/1996 Z.z. o nadáciách účinného do 28. februára 2002), v tomto prípade dovolateľka. Právnické osoby vznikajú dňom, ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo iného zákonom určeného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje ich vznik inak (§ 19 ods. Občianskeho zákonníka). Právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak (§ 20a ods. 2 Občianskeho zákonníka).

8. Podľa § 438 ods. 1 C.s.p. na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 62 C.s.p. ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

10. Najvyšší súd z rozhodnutia Okresného úradu v Rožňave z 8. januára 1998 sp. zn. 97/10150 (č. l. 54 spisu) zistil, že žalobkyňa - Nadácia jovického Andreja Cházára bola vymazaná z registra pod č. 6/94/1400 (do ktorého bola zaregistrovaná Obvodným úradom v Rožňave 2. mája 1994), z dôvodu jej zrušenia podľa § 42 ods. 4 zákona č. 207/1996 Z.z. o nadáciách (účinného do 28. februára 2002) rozhodnutím Okresného úradu v Rožňave z 9. októbra 1997, právoplatným 31. októbra 1997, pričom likvidácia nariadená zrušením bola ukončená 31. decembra 1997.

11. V danom prípade je zrejmé, že k zániku právnickej osoby vystupujúcej ako žalobkyňa „v likvidácii“ bez právneho nástupcu, došlo ešte pred podaním žalobného návrhu na súde prvej inštancie 20. októbra 2019, preto dovolateľka nedisponuje procesnou subjektivitou na podanie nielen žaloby, ale ani mimoriadneho opravného prostriedku - dovolania. Nedostatok procesnej subjektivity za takejto situácie (na rozdiel od iného prípadu straty procesnej subjektivity až po začatí konania, umožňujúceho hľadanie nástupcu) je totiž nedostatkom procesnej podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť a pre ktorý musí byť konanie (bez ďalšieho) zastavené.

12. Keďže žalobkyňa iniciovaním dovolacieho konania za stavu neexistencie svojej procesnej subjektivity v spore dovolacie konanie zaťažila už na jeho začiatku vyššie spomínanou neodstrániteľnou procesnou prekážkou, najvyššiemu súdu tak neostalo iné, než dovolacie konanie zastaviť (§ 161 ods. 2 v spojení s § 438 ods. 1 C.s.p.).

13. Žalovaní 1/ a 2/ boli v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešní (§ 255 ods. 1 C.s.p.), trovy dovolacieho konania im však najvyšší súd nepriznal, nakoľko im žiadne preukázateľné nevznikli (viď R 72/2018).

14. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.